

WASA DAGBLAD

En ny mural i Vasa
Sid 6

Laihian Mallas
Sid 5

LAIHIAN MALLA

Ung kvinna i grått
Sid 13

LOKALA NYHETER

JOAKIM STRAND

Jackpot för Vasa – nya miljoner ska stärka utbildning och energi

Sid 2

LEDARE

När nyhetsflödet hotas måste Finland vakna

Vem ska berätta vad som händer i Finland – om den nationella nyhetsbyrån försinner? Det är en obekvämt fråga. Men just därför måste den ställas.

Beskedet om att Finlands nyhetsbyrå STT (FNB) kan lägga ned sin nuvarande nyhets- och bildverksamhet är betydligt större än en vanlig företagsnyhet. Det är ett test på hur Finland värderar tillförlitlig information i en tid då desinformation, informationspåverkan och falska nyheter blivit en del av vardagen.

Journalistförbundets reaktion är därför fullt begriplig.

STT har meddelat att man inleder förändringsförhandlingar som omfattar 95 anställda. I värsta fall kan den nuvarande verksamheten upphöra i slutet av mars. Det är samtidigt viktigt att betona att en fortsättning i betydligt mindre omfattning fortfarande är möjlig. STT kommunikationstjänster berörs inte av förhandlingarna.

Men konsekvenserna kan bli större än siffrorna antyder.

STT fungerar som en gemensam nyhetsmotor för en stor del av den finländska mediebranschen. Regionala och lokala tidningar kan använda STT nationella och internationella material och i stället koncentrera sina begränsade resurser på den lokala journalistiken.

Om den servicen försvinner måste medierna själva ersätta nyhetsbevakning, bildservice och bland annat

nattberedskap. Det kostar pengar – eller leder till mindre journalistik.

Och här blir Journalistförbundets så kallade ”dominoeffekt” en fråga värd att ta på största allvar.

Finland har redan en ekonomiskt pressad mediebransch. Om en central nyhetsinfrastruktur försvagas samtidigt som redaktioner skär ned, kan följderna märkas särskilt starkt utanför Helsingfors.

Det är också därför frågan om statens ansvar är relevant. I februari började staten förbereda ett engångsstöd på 1,05 miljoner euro till STT. Pengarna har ännu inte betalats ut, och Journalistförbundet menar att en räddning sannolikt skulle kräva större insatser. Ett större stöd skulle kräva en EU-rättslig statstödspörning.

Det är inte självklart att staten ska rädda varje företag som har ekonomiska problem. Men en nationell nyhetsbyrå är inte vilket företag som helst.

I ett samhälle där information blivit en säkerhetsfråga är tillgången till verifierade nyheter en del av den nationella beredskapen.

Därför är Journalistförbundets frågor inte överdrivna. De är högst adekvata – och förtjänar ett seriöst svar från både politiker, medieägare och hela samhället.

Källa: Finlands Journalistförbund, 30.9.2026; STT.

LOKALA NYHETER

JOAKIM STRAND

Jackpot för Vasa – nya miljoner ska stärka utbildning och energi

Vasa får flera goda nyheter på samma dag. Forskning, vägar, digitalisering och utbildning står i centrum när regeringens sista tilläggsbudget för året skickas till riksdagen.

Vasaområdet kan få betydande nya resurser genom regeringens tredje och sista tilläggsbudget för 2026. Bland förslagen finns 2,7 miljoner euro till Vasa universitets forskning och forskningsinfrastruktur.

Dessutom föreslås 1,7 miljoner euro i tilläggsfinansiering för vägprojekt i Vasaregionen. Ytterligare 930 000 euro i bevillningsfullmakt föreslås för Robocoast, ett European Digital Innovation Hub-projekt där flera högskolor i västra Finland deltar.

Målet är att hjälpa små och medelstora företag och offentliga organisationer att ta i bruk ny teknik, stärka digitaliseringen och förbättra konkurrenskraften.

Österbottens förbund föreslås samtidigt få 350 000 euro i tilläggsfinansiering.

Utbildningsfronten kommer också med glada besked. Vasa lyseon lukio får rätt att starta en specialiserad LUMA-linje med fokus på matema-

tik, naturvetenskap och teknologi. Den blir en del av Vasas växande utbildningsstig inom energiområdet. Ansökan sker i vårens gemensamma ansökan och undervisningen börjar hösten 2027.

Vasa kristliga skola har dessutom fått ett tillsvidare gällande tillstånd att bedriva verksamhet.

Riksdagsledamoten Joakim Strand (SFP) beskriver satsningarna som en grund för framtida tillväxt, livskraft och välfärdstjänster.

För Vasa är budskapet positivt: utbildning, forskning, infrastruktur och energikompetens växer sida vid sida.

Källa: SFP pressmeddelande, 8.10.2026.

WÄRTSILÄ

Finländsk kraftteknik på väg till Australien – enormt kraftverk ska stötta den gröna omställningen

Bildtext: Wärtsilä har valts ut för att leverera sina flexibla och högeffektiva Wärtsilä 46TS-motorer till Australiens största kraftverk med kolvmotorer någonsin. © Wärtsilä

Ett stort finländskt teknikföretag får en viktig roll när Australien bygger ut sitt framtida elsystem. Wärtsilä ska leverera motorerna till det som enligt företaget blir Australiens största kraftverk baserat på förbränningsmotorer.

Anläggningen får en effekt på 300 megawatt och ska framför allt bidra med något som blir allt viktigare när mängden vind- och solkraft ökar: snabb och flexibel reglerkraft. När produktionen från solen plötsligt minskar eller vinden mojar kan motorerna snabbt startas för att hjälpa till att hålla elnätet stabilt.

Kraftverket kommer att utrustas med 13 Wärtsilä 46TS-SG-gasmotorer. Motorerna är konstruerade för hög effektivitet och flexibel drift och kan enligt Wärtsilä i dag

Photo Supplement

Wasaan Päivälehti
WASA DAIV
Wasa Dagblad
Photo Supplement

LOCOMOBIL.

1870-luvun koneet
Maskiner på 1870-talet
Machines in the 1870s

VÄLFÄRDSOMRÅDEN

FINANSMINISTERIET

Färre välfärdsområden – receptet för en starkare vård?

Finlands välfärdsområden kan bli betydligt färre. Finansministeriet vill se en reform som ska göra det lättare att klara framtidens vård, socialtjänst och räddningsväsende.

Finlands nuvarande modell med välfärdsområden står inför hårda prövningar. Befolkningen förändras, servicebehovet ökar och kostnaderna stiger. Finansministeriet anser därför att nästa regeringsprogram bör innehålla tydliga åtgärder för att stärka områdenas förmåga att ordna tjänster över hela landet.

Ett av de mest långtgående alternativen är att minska antalet välfärdsområden betydligt. Ett annat är att koncentrera ansvaret för vissa uppgifter och samtidigt tvinga fram ett betydligt närmare samarbete mellan områdena genom lagstiftning.

Det tredje alternativet är ännu mer genomgripande: staten skulle ta över ansvaret för att ordna tjänsterna.

Finansministeriet vill också koncentrera ansvaret för den specialiserade sjukvården, utan att skapa nya administrativa nivåer. Samtidigt bör sjukhusnätet anpassas till den framtida befolkningsutvecklingen och behovet av vård.

Även finansieringsmodellen behöver enligt ministeriet förnyas snabbare. Finansieringen bör bli mer förutsägbar och stabil, samtidigt som alternativ till dagens behovsbaserade modell bör utredas.

Målet är tydligt: välfärdsområdena måste få bättre möjligheter att klara sitt uppdrag – men också starkare incitament att bromsa kostnadsökningen.

Frågan kan bli en av nästa regeringsperiods stora politiska strider.

Källa: Finansministeriet.

VÄLFÄRDSOMRÅDET

Vaccinationstiderna har öppnats – här är numret för Vasa

Höstens vaccinationsbokning öppnar i Österbotten på måndag den 28 september. Influensavaccinationerna börjar ges från slutet av oktober, med särskilt fokus på personer som hör till riskgrupper.

Gratis influensavaccin erbjuds bland annat personer som fyllt 65 år, gravida, barn från sex månader till sex år och personer som på grund av sjukdom eller behandling hör till en riskgrupp. Även vissa närstående till personer med särskilt hög risk omfattas.

Också coronavaccination kan ges vid samma besök för de grupper som rekommenderas en boosterdos.

I Vasa kan vaccinationstid bokas på telefon 06 218 1616 måndagar, onsdagar och torsdagar klockan 9–11 samt 12–14. Tider kan också bokas elektroniskt via välfärdsområdets hälsotjänst.

Välfärdsområdet påminner om att skyddet mot influensa utvecklas under ungefär två veckor. Referens och bild: Österbottens välfärdsområde

ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDSOMRÅDE

SUPERAUTOMATEN SER NÄR DU BLIR SJUK - Österbotten testar framtidens hemvård

En vanlig läkemedelsautomat - som nu kan rädda ditt liv.

I Österbottens välfärdsområde drar man i höst igång ett unikt försök. Under sex månader ska man testa en ny superfunktion i den redan bekanta läkemedelsautomaten: distansuppföljning av vitala funktioner.

WASA DAGBLAD
Nästan allt Du behöver veta
på 12 sidor
vpress.fi

NYHETER

köras med en inblandning på upp till 25 volymprocent vätgas.

Det handlar alltså inte om att motorerna ska konkurrera med Australiens snabbt växande förnybara energiproduktion. Tvärtom är tanken att den flexibla kraftproduktionen ska göra det lättare att integrera ännu mer vind- och solenergi i elsystemet.

Wärtsilä framhåller också att anläggningens modulära konstruktion gör det möjligt att bygga ut den i takt med att behovet förändras.

Leveranserna av utrustningen väntas börja i början av 2029, och kraftverket beräknas vara fullt i drift 2030? Nej – 2030, enligt Wärtsiläs plan.

För det finländska Wärtsilä innebär orden ytterligare ett internationellt projekt inom teknik för flexibla elsystem. Källa: Wärtsilä, 30.9.2026.

UNIVERSITET

ÅBO AKADEMI

Åbo Akademi tar sikte på framtiden – stora utbildningsreformen godkänd

Nu är beslutet fattat. Åbo Akademi går vidare med en omfattande utbildningsreform som ska ge studerande bredare kunskaper – men förändringen innebär också att vissa utbildningar får en ny framtid.

Åbo Akademis styrelse godkände den 6 oktober resultatet av de omställningsförhandlingar som genomförts under hösten. Därmed kan universitetets stora utbildningsreform gå vidare.

De nya, bredare kandidatprogrammen ska

NYHETER

YLE

Yles live-turné bjuder på unginnehåll på scen på fem orter i Finland Tvåspråkiga föreställningar i Vasa 10.11

Föreställningarna kombinerar journalistik och teater med ljud, bild, ljus och tal. Bild: Johanna Kannasmaa / Yle

Vad är egentligen en nyhet? Vem bestämmer vad som blir en nyhet? Och var går gränsen mellan en passionerad fotbollssupporter och en huligan?

Det är några av frågorna som Yle vill undersöka när konceptet Yle Live ger sig ut på turné i Finland i november. Turnén är en del av Yles 100-årsjubileum och besöker fem städer: Vasa, Seinäjoki, Jyväskylä, Lahtis och Villmanstrand.

Först ut är Vasa den 10 november, där föreställningen på Ritz blir tvåspråkig. Det blir både en dagföreställning och en kvällsföreställning, klockan 13 respektive 19.

På scen möter publiken flera bekanta ansikten från Yles ungdoms- och nyhetsinnehåll. Bland de medverkande finns Aino "Aikku" Silkelä från YleX, Mikael Salmelainen från podcasten Menny pahaks, Pyry Vaismaa från Yle Mix, Jenni Matikainen från Yle Kioski, Charlotte "Challe" Lindberg från Yle Watt och Saku Manneh från Yle Galax. Även Yles USA-korrespondent Ilmari Reunamäki deltar. Dessutom finns minst en journalist från den lokala Yle-redaktionen med på varje ort.

Föreställningen är drygt en timme lång och riktar sig framför allt till 15-19-åringar. Men formatet är

långt ifrån en traditionell nyhets-sändning. Journalistik blandas med teater, bilder, ljud, ljus och scenframträdanden.

Det handlar också om att visa vad som händer bakom rubrikerna. Bland frågorna finns hur en arbetsdag i Vita huset kan se ut och hur nyhetsjournalister arbetar när de försöker avgöra vad som faktiskt är viktigt.

Under turnén tar dessutom YleX eftermiddagsprogram med sig sin radiostudio. Aikku och Melli sänder live från turnéorterna klockan 13-17, så publiken får en chans att se radioarbete på nära håll.

Dagföreställningarna är gratis för elever vid lokala andra stadiets läroanstalter. Kvällsföreställningarna är öppna för allmänheten och kostar 10 euro.

Efter Vasa fortsätter turnén till Seinäjoki den 11 november, Jyväskylä 12-13 november, Lahtis den 16 november och Villmanstrand 17-18 november.

Lahtisföreställningen spelas dessutom in och visas på Yle Arenan den 22 december samt i Yle TV2 under december.

Vasa: Ritz, 10 november kl. 13 och 19. Föreställningen är tvåspråkig.

Källa: Yle, 5.10.2026

NYHETER

införas från läsåret 2027-2028. Målet är en tydligare och mer sammanhållen utbildningsstruktur där studerande tidigt får möta flera kunskapsområden innan de väljer en mer specialiserad inriktning.

Tanken är att utbildningarna ska bli både mer attraktiva och bättre anpassade till framtidens arbetsliv. Samtidigt vill Åbo Akademi använda sina undervisningsresurser effektivare och skapa bättre förutsättningar för universitetet att även framöver erbjuda ett brett utbildningsutbud.

Musik och ryska påverkas

Reformen innebär också tydliga förändringar. Musikvetenskap försvinner som huvudämne på kandidatnivå, men ämnet fortsätter på magisternivå.

Utbildningen i ryska språket och litteraturen föreslås upphöra. Det beslutet kräver ännu behandling av Undervisnings- och kulturministeriet, och rektor har fått i uppdrag att fortsätta diskussionerna med ministeriet.

Omställningsförhandlingarna avslutades den 25 september. Parterna var överens om de flesta frågorna, men hade olika syn på förändringarna inom musikvetenskap samt ryska. Förhandlingarna innehöll inga förslag om uppsägningar.

Nu fortsätter det praktiska arbetet. Kurser, studiegångar och pedagogiska lösningar för de nya programmen ska utformas.

De färdiga programbeskrivningarna publiceras senast 26 oktober på Studieinfo.fi. Ansökan öppnar våren 2027 och de första studerandena börjar enligt den nya modellen hösten 2027.

För nuvarande studerande finns också trygghet: de får slutföra sin examen enligt den utbildningsplan som gällde när de antogs. De får dessutom möjlighet att byta till de nya programmen.

Åbo Akademi beskriver reformen som ett sätt att rusta studerande för ett samhälle där kunskaps- och kompetenskraven förändras snabbt. Referens: Åbo Akademi, 6.10.2026.

VASA

Vasa frågar invånarna: Hur mår staden egentligen?

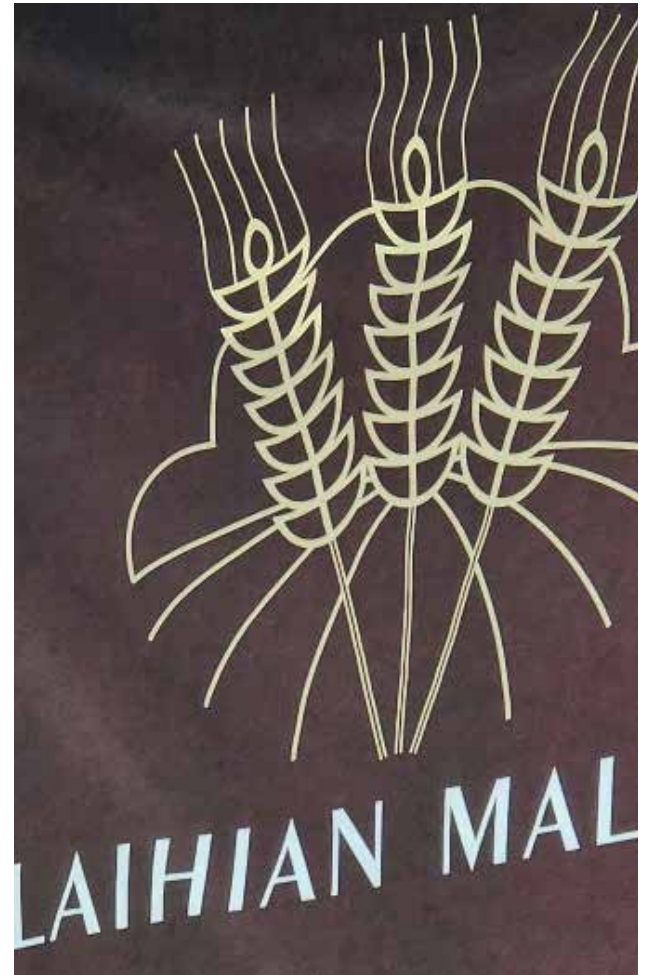
Hur mår Vasaborna och vad behövs för att göra vardagen bättre? Det vill staden nu få svar på genom en omfattande välfärdsenkät.

LAIHIAN MALLAS

Laihian mallas och Wärtsilä – Österbottens styrkor inom livsmedels- och elproduktion

Typiska produkter från Laihian mallas

Lösningen på det växande behovet av elektricitet kan hittas i Vasklot. En traditionell maltfabrik och ett internationellt teknikföretag disuterades fredag kväll under "Elojuhla" ordnat av Laihian Mallas

Österbotten vet hur man kombinerar långa traditioner och framtidens teknik. Laihian Mallas har tillverkat malt sedan 1910, och Wärtsilä, som har vuxit från Vasa till världen, utvecklar lösningar som kan producera elektricitet även när konsumtionen ökar snabbt. Vaskiluotos potential lyftes fram vid Elojuhla-festivalen på fredagskvällen.

Laihian Mallas – mer än hundra år av österbottensk förstklassig föda

Historien om Laihian Mallas Oy började 1910. Företaget grundades i byn Miettylä, där verksamheten fortsätter nästan på sin ursprungliga plats.

Företagets födelse är förknippad med en ganska vardaglig historia. I diskussionerna mellan de lokala bönderna Mikko Kahra och Paavolakomidén om att ha en egen maltfabrik upp. Med hjälp av egenproduktion skulle det vara möjligt att undvika långa pendlingar och använda lokala spannmålsråvaror.

Det var början på företagets mer än hundra år långa historia. Laihian Mallas specialiserar sig på malt, där de viktigaste råvarorna är råg och korn. Spannmål kommer främst från kontraktsjordbrukare i omgivande områden.

Många finländare är också bekanta med Laihian Mallas memma, som är en del

av påsktraditionerna. Malt är också en nyckelingrediens i många andra livsmedel. Företagets historia visar hur lokal teknik kan växa till en långsiktig industriell verksamhet.

Från Wärtsilä till världens hav – och till kraftproduktionens hjärta

Wärtsiläs historia går ännu längre tillbaka. Företaget startade 1834 som ett sågverk i Nordkarelen, som senare utvecklades till ett multidisciplinärt industriföretag.

Utvecklingen av dieselmotorer blev ett viktigt expertområde för Wärtsilä. Den första Wärtsilä-dieselmotorn, designad i Vaasa, Finland, lanserades 1959. Motorerna har sedan dess levererats till fartyg över hela världen.

Wärtsiläs expertis är dock inte begränsad till marina kraftkällor. Företaget blev involverat i energiproduktion på 1970-talet och levererar nu bland annat kraftverkslösningar baserade på motorer. I dessa system driver motorn en generator som producerar elektricitet.

Datacenter behöver mer och mer elektricitet

Efterfrågan på el ökar bland annat genom digitalisering. Datacenter behöver mycket energi för att underhålla servrar, telekommunikation och kylning. Avbrott i elförsörjningen kan orsaka betydande problem.

Flexibla kraftverkslösningar från företag

som Wärtsilä kan hjälpa till att säkra elproduktion och komplettera förnybar energi när vind- eller solkraft är bristfällig.

I sitt välkomsttal uttryckte Lasse Koski, verkställande direktör för Laihian Mallastehdas, oro över elenergins tillräcklighet i framtiden.

Hannu Mäntymaa, verkställande vice ordförande för Wärtsilä Marine, presenterade en lösning på denna oro. Han lyfte fram Vaskiluoto-anläggningens potential att hantera elbristen. Idén väcker en intressant fråga: kan Vasas energinfrastruktur spela en ännu större roll i den framtida elförsörjningen?

Bedömningen av möjligheterna kräver dock mer detaljerad information om till exempel elnätet, elverkens placering, bränslen, miljöpåverkan och investeringarnas lönsamhet.

I vilket fall som helst har Österbotten stark industriell expertis. Laihian Mallas representerar produktion baserad på lokala råvaror och traditioner, medan Wärtsilä representerar internationell teknik. Berättelserna om båda påminner om att framtiden ofta byggs genom långsiktigt arbete och förmågan att förnya sig.

Källor: Laihian Mallas, Tarina, <https://laihianmallas.fi/tarina/>; Wärtsilä, Wärtsiläs historia, <https://www.wartsila.com/about/history>

EN NY MURAL

VASA VÄLKOMNAR TÅGRESENÄRERNA MED FÄRG OCH FANTASI!

Grå viadukt får nytt liv – barnens teckningar har blivit offentlig konst

Vasa har fått en ny färgstark välkomsthälsning! Underfarten vid Maasillan, nära järnvägsstationen, har förvandlats med en muralmålning som förenar invånarnas kreativitet med stadens havsnära identitet och gröna framtidsvisioner.

Här får invånarnas fantasi ta plats

Bakom konstverket står konstnären Jon Gredmark, med rötter i Stockholm och numera bosatt i Malax. Men idéerna kommer till stor del från Vasaborna själva.

Teckningar och skisser samlades in under en teckningsverkstad i samband med Konstens natt. Både barn och vuxna fick bidra med sina tankar om hur en hållbar framtid kan se ut.

Resultatet är en färgsprakande helhet med bland annat människor, djur, växter, vatten och byggnader. Här finns också tåg och vindkraftverk – och till och med tåg som flyger bland molnen! Kanske är det framtidens kollektivtrafik

som får ta ut svängarna lite extra.

Green Leaf lever vidare på väggarna

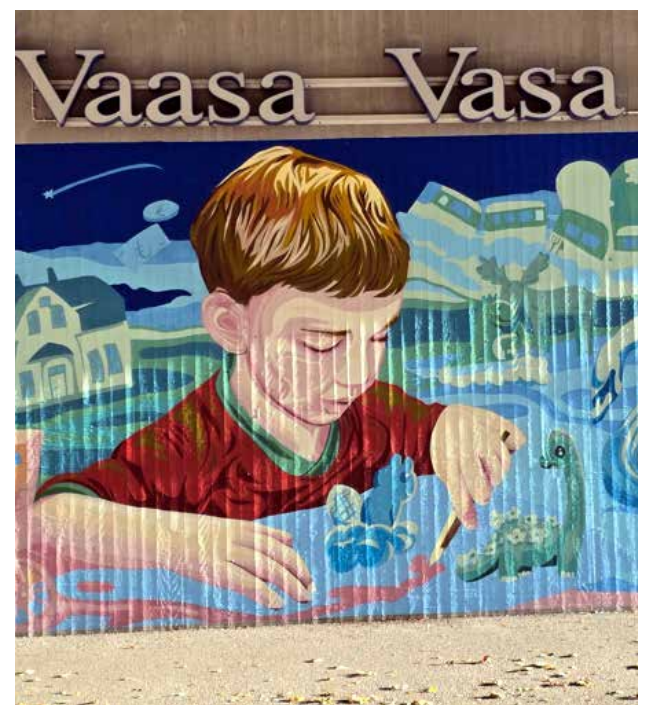
Muralmålningen är ett minne av att Vasa är European Green Leaf-stad 2026. Den lyfter fram stadens styrkor inom hållbara transporter, havsnärhet, energikunnande, grönområden, cirkulär ekonomi och UNESCO världsarv.

Färgerna bygger på Vasas visuella profil. Gredmarks luftiga stil, utan tydliga konturer, ger målningen ett lekfullt och öppet uttryck.

Enligt Vasas kulturproducent Ilkka Nyqvist gör konstverket underfarten ljusare och mer välkomnande. Samtidigt blir det ett positivt visitkort för staden längs en livligt trafikerad passage.

Den nya muralen visar att konst inte behöver finnas bakom museiväggar. Den kan möta människor mitt i vardagen – och göra även en vanlig passage till en liten upplevelse.

Källa: Vasa stad, 7.10.2026, Viaduktens underfart har fått en Green Leaf-mural. <https://www.vaasa.fi/sv/aktuellt/viaduktens-underfart-har-fatt-en-green-leaf-mural/>

FINLAND

FINANSMINISTERIET

Pensionsåldern kan höjas till 70 – uppseendeväckande förslag från Finansministeriet

70 år som ny pensionsålder? Förslaget skulle innebära en historisk förändring för finländska löntagare och kan bli en av de hetaste pensionsfrågorna under de kommande åren.

Finlands pensionssystem står inför en växande utmaning. Befolkningen blir äldre samtidigt som den yrkesverksamma befolkningen inte växer i samma takt. Samtidigt ökar behovet av pensioner och andra offentliga tjänster.

Nu lyfter Finansministeriet fram en radikal lösning: pensionsåldern bör på sikt höjas till 70 år.

Förslaget handlar i grunden om att få fler människor att arbeta längre. Om arbetslivet förlängs kan det finnas fler personer som betalar skatt och pensionsavgifter samtidigt som tiden som pensionen betalas ut blir kortare. Det skulle kunna stärka pensionssystemets långsiktiga ekonomi.

Men 70 år som pensionsålder skulle också innebära en stor förändring i människors livsplanering.

För en person som har ett fysiskt tungt arbete kan ytterligare arbetsår vara betydligt svårare än för någon som arbetar på kontor. Därför blir frågan om arbetsförmåga central om pensionsåldern höjs.

Samtidigt lever finländarna längre än tidigare generationer, och många äldre är i dag både friskare och aktivare. Ett längre arbetsliv kan därför också innebära att samhället bättre tar vara på den erfarenhet och kompetens som finns bland äldre arbetstagare.

En högre pensionsålder skulle dock knappast vara en enkel lösning. Den väcker frågor om arbetsmiljö, rehabilitering, deltidsarbete och möjligheten att fortsätta arbeta även när hälsan börjar svikta.

Det stora politiska dilemma är därför enkelt att formulera:

Hur länge ska vi arbeta – och hur ser vi samtidigt till att människor faktiskt orkar arbeta så länge?

Om pensionsåldern ska närma sig 70 år krävs sannolikt också bättre möjligheter till flexibla

arbetsformer och stöd för dem som inte kan fortsätta i heltidsarbete.

Förslaget öppnar därmed en mycket större diskussion än bara en siffra i pensionslagen.

Källa: Finlands finansministerium.

FINANSMINISTERIET

En ny utveckling av välfärdstjänsterena? Ministeriet vill att reformerna ska fortsätta

Finlands välfärdsområden är här för att stanna, men det finns fortfarande mycket utrymme för förbättring i deras verksamhet. En artikel publicerad av finansdepartementet den 24 september uppskattar att reformen av hälso- och socialtjänsterna nu behöver en ny fas. Enligt ministeriet utgör Finlands åldrande befolkning, koncentrationen av arbetsför befolkningen i stadsområden och den ökande tillgången på vårdpersonal utmaningar för organisationen av tjänsterna. Dessa problem skulle inte ha försvunnit även om ansvaret stannat hos kommunerna.

I nästa fas är målet att särskilt uppmärksamma hur tjänster kan organiseras effektivt och hur ökningen av kostnader kan kontrolleras utan att äventyra de lagstadgade tjänsterna.

Dock går mycket pengar in i systemet. I budgetförslaget för 2026 föreslogs att den universella centrala statliga finansieringen av välfärdslänen skulle vara cirka 27,1 miljarder euro. Finansieringen ökade med cirka 0,9 miljarder euro jämfört med föregående års budget.

Den ekonomiska bilden är dock ojämn. Enligt preliminära data för 2025 blev regionernas sammanlagda resultat ett överskott, men det fanns fortfarande betydande skillnader mellan regionerna.

Nästa fas av hälso- och socialtjänstreformen är därför inte en liten finjustering. Det handlar om hur man organiserar sociala och hälsovårdstjänster i

Finland i en situation där befolkningen åldras och resurserna är begränsade.

Källor: Finansministeriet 24.9.2026

HANDELN

Omsättningen i handeln skjuter i höjden – försäljningen ökade med nästan åtta procent

Det finns ett överraskande tecken på återhämtning i finsk handel. Enligt Statistikcentralbyrån ökade den arbetsdagsjusterade omsättningen i handeln med 7,9 procent i augusti 2026 jämfört med föregående år.

Försäljningsvolymen, från vilken prisernas påverkan har tagits bort, ökade också med 4,6 procent. Siffrorna visar att det inte bara handlar om att produktpriserna stiger. Det finns också mer varor i handeln.

Tillväxten var synlig i alla större handelsbranscher. Omsättningen i grossisthandeln ökade med så mycket som 11,1 procent och försäljningsvolymen med 5,6 procent. Inom motorfordonshandeln ökade omsättningen med 6,7 procent och försäljningsvolymen med 5,5 procent. Trenden inom detaljhandeln var också uppåtgående: omsättningen ökade med 4,6 procent och försäljningsvolymen med 3,7 procent jämfört med föregående år.

En liten ökning sågs också i månadsjämförelsen. Den säsongsjusterade omsättningen i totalhandeln ökade med 0,5 procent i augusti jämfört med juli, även om försäljningsvolymen förblev oförändrad. En månad ger ännu ingen ekonomisk uppgång, men siffrorna ger anledning till försiktig optimism för den finska handeln. Kassaregistren har ringt lite mer flitigt, åtminstone under en tid.

Källa: Statistikcentralen, Omsättning i handel, 30.9.2026.

SKULDBÖRDA

Skuldbördan för finländarna lättade – sparande och investeringar ökade

Den ekonomiska situationen för finska hushåll verkar ha lugnat ner sig något. Enligt Statistics Finland minskade hushållens skuldsättningsgrad med 2,0 procentenheter under 2025 och låg på 119,3 procent vid årets slut.

INTERNATIONELLA NYHETER

NOBELPRISET I MEDICIN 2026

Ljusets kraft: Så blev alger nyckeln till hjärnans hemligheter

© The Nobel Committee for Physiology or Medicine. Ill. Mattias Karlén

Föreställ dig att kunna tända eller släcka ett minne, eller styra känslor med hjälp av en enkel ljusstråle. Det låter som science fiction, men är numera vetenskaplig verklighet.

Årets Nobelpris i fysiologi eller medicin tilldelas Karl Deisseroth, Peter Hegemann och Georg Nagel för deras banbrytande arbete med "optogenetik" – en revolutionerande metod som förändrat vår förståelse av den mänskliga hjärnan i grunden.

Under decennier har hjärnan varit en "svart låda". Forskare visste ungefär vilka områden som skötte vad, men de kunde inte bevisa orsakssambanden. De tittade på en karta där de flesta vägarna saknades. Allt det ändrades tack vare en nyfiken observation av enkla, encelliga alger.

Peter Hegemann och Georg Nagel upptäckte ett märkligt protein hos dessa alger som kallas channelrhodopsin. De insåg att proteinet fungerar som en dörrvakt: när det träffas av blått ljus öppnas en kanal som låter elektriska joner flöda in i cellen och skapa en nervsignal. Det var naturens egen ljusstyrda

Ill. Niklas Elmehed © Nobel Prize Outreach

Karl Deisseroth

Prize share: 1/3

Ill. Niklas Elmehed © Nobel Prize Outreach

Peter Hegemann

Prize share: 1/3

Ill. Niklas Elmehed © Nobel Prize Outreach

Georg Nagel

Prize share: 1/3

strömbrytare.

Karl Deisseroth tog sedan denna upptäckt till nästa nivå. Genom att sätta in genen i nervceller hos möss skapade han ett sätt att styra hjärnaktivitet med extrem precision, bara genom att rikta ljus mot dem. Plötsligt kunde forskare aktivera specifika hjärnnätverk för att se exakt hur de påverkar beteenden, känslor och minnen.

Effekterna är enorma. Optogenetik används inte bara för att förstå hjärnans

grundprinciper; metoden öppnar dörrar till nya behandlingar för komplexa neurologiska och psykiatriska sjukdomar. Forskare använder till och med tekniken i försök att återställa synen hos synskadade.

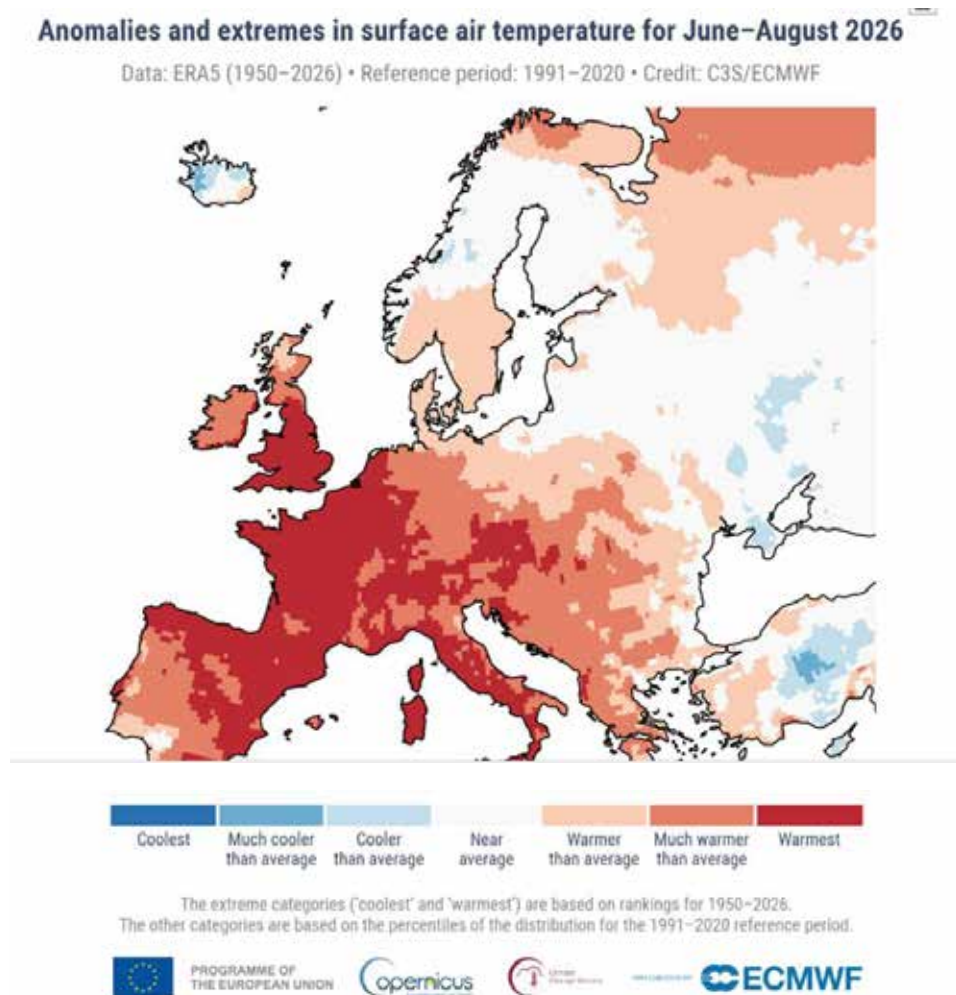
Genom att låsa upp denna "ljusströmbrytare" har dessa tre pristagare belyst sinnets djupaste mysterier och tänt vägen för medicinska genombrott som tidigare ansågs omöjliga.

Källa: Nobel Prize / Pressmeddelande (2026).

KLIMATFÖRÄNDRINGEN

KLIMATFÖRÄNDRINGEN

Copernicus: Värmeböljor, torka och rekordlåga flöden – så slog sommaren 2026 hårt mot Europa

Sommaren 2026 går till historieböckerna som en av de mest extrema någonsin. En ny och omfattande rapport från EU:s övervakningstjänst Copernicus Climate Change Service (C3S) visar att vädret präglades av ihållande hetta, rekordhög värmeutveckling och dramatiskt låga vattennivåer i floder över stora delar av kontinenten.

Västeuropa upplevde sin varmaste sommar någonsin sedan mätningarna började. Med en genomsnittstemperatur på 21,7 grader låg regionen hela 2,5 grader över genomsnittet för perioden 1991–2020, vilket därmed krossade det tidigare rekordet från den historiska sommarhettan 2003. För Europa som helhet noterades den tredje varmaste sommaren i historien.

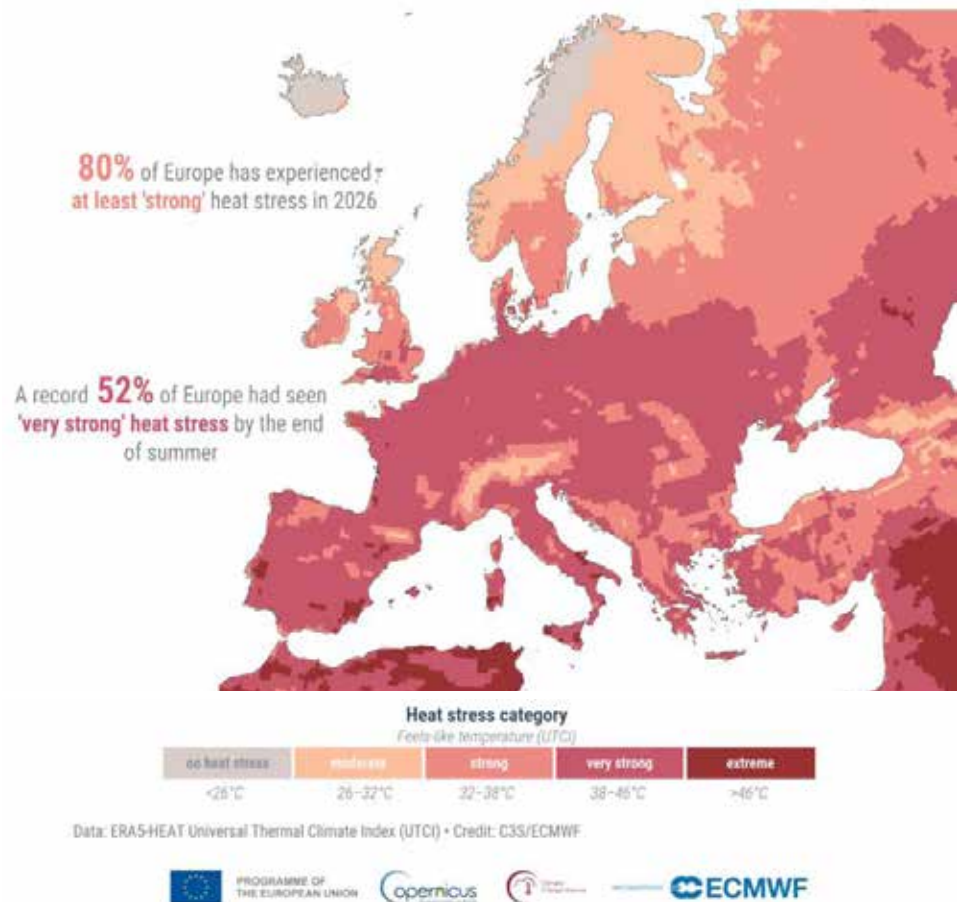
Det var dock inte bara temperaturerna som skapade rubriker. Värmen förde med sig en brutal påfrestning i form av så kallad extrem värme- och hälsobelastning.

Hela 52 procent av den europeiska kontinenten drabbades av "mycket stark" värmestress under säsongen, vilket motsvarar upplevda temperaturer på 38 grader eller mer. Experter varnar för att dessa extrema förhållanden innebär stora risker för människors hälsa, energisystem och jordbruk.

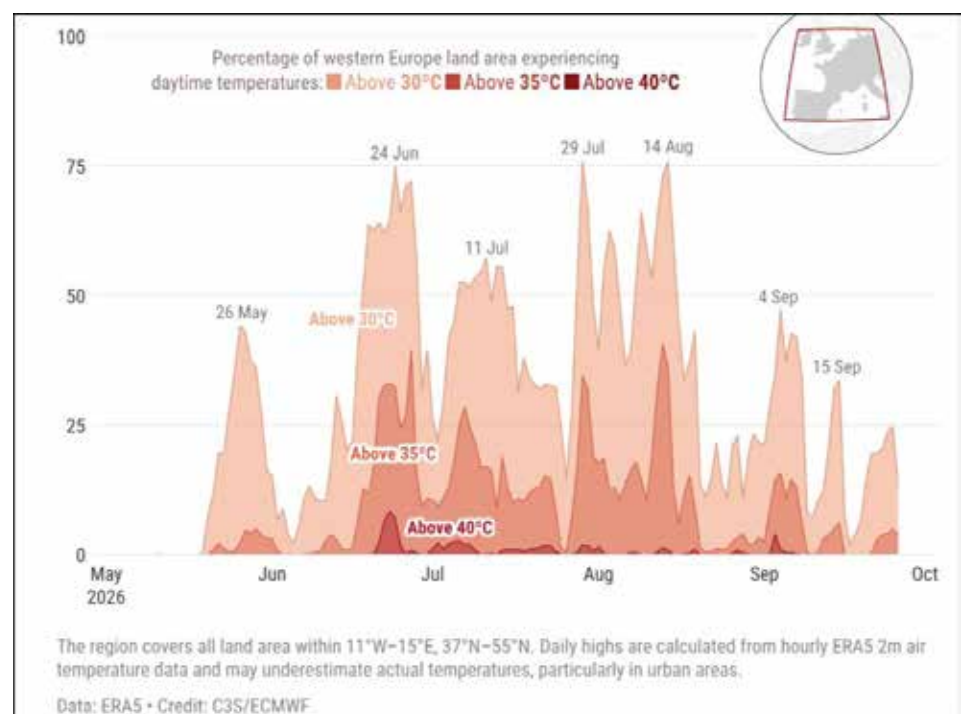
Samtidigt skapade den långvariga torkan en veritabel kris för Europas vattendrag. Enligt data från det europeiska översvåmnings- och torkövervakningssystemet EFAS drabbades kontinenten av de allvarligaste lågflödesförhållandena sedan mätstarten 1992. Hela 67 procent av flodnätverket uppmätte flöden under det normala. Detta slog hårt mot både godstransporter på floder, energiproduktion och bevattning, samtidigt som haven runt kontinenten var exceptionellt varma. Klimatforskare understryker att dessa sammantagna extremer visar hur brådskande det är att bygga upp motståndskraft mot ett allt varmare klimat.

Referens: <https://climate.copernicus.eu/copernicus-record-heat-stress-and-low-river-flows-marked-europes-2026-summer>

Maximum heat stress category experienced during summer 2026

Most severe category of heat stress experienced during summer (June to August) 2026, based on the seasonal maximum feels-like temperature (Universal Thermal Climate Index, UTCI). Data: ERA5-HEAT. Credit: C3S/ECMWF.

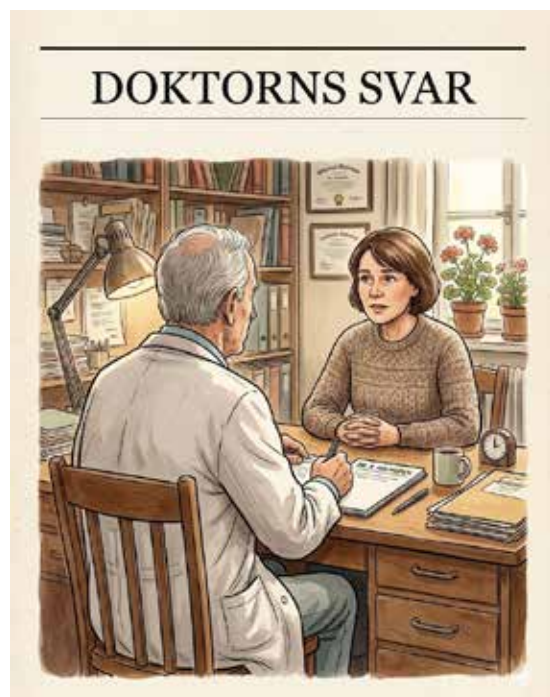
”Europa upplevde en sommar präglad av samverkande extrema klimatförhållanden under 2026. Rekordhög värmestress, utbredd torka, exceptionellt låga vattenflöden i floder och ovanligt varma havsvatten förekom samtidigt över stora delar av kontinenten. Konsekvenserna sträckte sig långt bortom temperaturrekord och påverkade vattentillgång, energisystem, transporter, ekosystem och människors hälsa. I takt med att klimatet fortsätter att värmas upp understryker sådana händelser vikten av att bygga motståndskraft mot alltmer sammankopplade klimatrisker.”

Samantha Burgess, strategisk chef för klimatfrågor vid ECMWF

HÄLSA

LÄKARENS SVAR

Hur minska risken för minnessjukdom?

Fråga: THL hävdar att nästan hälften av alla minnessjukdomar kan förebyggas. Hur?

Svar: Det är ett av de mest hoppfulla budskapen inom dagens forskning om minnessjukdomar. Enligt den internationella Lancet-kommissionen kan omkring 45 procent av demensfallen kopplas till 14 påverkbara riskfaktorer. Det betyder inte att 45 procent av alla sjukdomar säkert kan förhindras hos en enskild person, utan att risken i befolkningen skulle kunna minska betydligt om dessa faktorer kunde påverkas.

Vad kan man då själv göra?

Rör på dig. Regelbunden fysisk aktivitet är bra både för hjärnan och blodkärnen. Promenader, cykling, simning och annan motion behöver inte vara hård träning.

Håll blodtryck, blodsocker och blodfetter under kontroll. Högt blodtryck, diabetes och höga blodfetter påverkar blodkärnen och hör till de riskfaktorer som kan bidra till senare kognitiv svikt.

Ät hälsosamt. En kost med mycket grönsaker, frukt, fullkorn, fisk och nyttiga fetter och mindre mängder ultraprocessad mat, socker och salt är bra för både hjärta och hjärnan.

Rök inte och undvik

hög alkoholkonsumtion. Båda ökar risken för flera sjukdomar som också påverkar hjärnans hälsa.

Använd hjärnan och träffa andra människor. Kognitiv aktivitet och social gemenskap är viktiga. Läs, lär dig nya saker, håll kontakt med vänner och delta i aktiviteter som engagerar dig.

Dessutom har forskning under senare år lyft fram hörsel- och synnedsättning, depression, social isolering, luftföroreningar och skallskador som faktorer som också kan påverka risken.

I Finland har den så kallade FINGER-modellen visat hur flera åtgärder kan kombineras: kost-rådgivning, motion, hjärnträning, kontroll av hjärt-kärlrisker och social aktivitet. THL rapporterar att deltagarna förbättrade sina kognitiva funktioner och kunde behålla sin funktionsförmåga längre.

Det viktigaste budskapet är därför enkelt: det är aldrig för sent att börja ta hand om hjärnan – och det är klokt att börja innan minnesproblemen kommer. Ingen livsstil kan garantera att man slipper en minnessjukdom, men mycket talar för att man kan skjuta upp den och samtidigt förbättra sin allmänna hälsa och livskvalitet.

PEST

Pestlarm från USA – amerikaner uppmanas lämna Ryssland omedelbart

Ett namn från historiens mörkaste kapitel har plötsligt dykt upp i dagens nyhetsflöde: pesten. USA uppmanar nu sina medborgare i Ryssland att lämna landet omedelbart. Men hur allvarligt är läget egentligen?

Pesten förknippas framför allt med digerdöden, den enorma pestpandemi som på 1300-talet spred sig över Europa och dödade miljontals människor. Sjukdomen orsakas av bakterien *Yersinia pestis*. Under medeltiden spreds den framför allt genom loppor som levde på infekterade gnagare. I dag är pesten fortfarande en verklig sjukdom, men den är sällsynt och kan behandlas effektivt med antibiotika om behandlingen sätts in snabbt.

Nu har pesten hamnat i rubrikerna igen efter uppgifter från Irkutsk-regionen i Sibirien. USA ambassad i Moskva meddelade den 6 oktober att den följer rapporter om ett misstänkt fall av lungpest som ska ha lett till en persons död. Samtidigt har det rapporterats om karantänåtgärder och sjukhusstängningar i Irkutsk. USA betonar dock att uppgifterna gäller ett misstänkt fall – inte ett offentligt bekräftat pestutbrott.

Den amerikanska regeringen säger också att dess möjligheter att hjälpa amerikanska medborgare i Ryssland är begränsade, särskilt utanför Moskva.

USA redan gällande nivå 4-varning – ”Do Not Travel” gäller fortfarande. Amerikanska medborgare som befinner sig i Ryssland uppmanas att lämna landet omedelbart. Personer som planerar en resa till Ryssland avråds från att resa, bland annat på grund av säkerhetsrisker och risken för felaktiga frihetsberövanden.

Lungpest är den form av pest som kan spridas mellan människor via luftburna droppar och därför är betydligt mer oroande än den vanligare loppburna formen. Men dagens medicinska situation är helt annorlunda än på medeltiden: sjukdomen kan behandlas med antibiotika.

Det finns dessutom en viktig brasklapp. WHO har bedömt risken utanför Ryssland som mycket låg, och ryska myndigheter har rapporterat att undersökningar av kontakter inte visat farliga smittämnen.

Vår kommentar: Uppmaningen till amerikanska medborgare att genast lämna hela Ryssland verkar, utifrån den offentligt kända informationen, något överdriven. Men det kan finnas information bakom det amerikanska beslutet som vi inte har tillgång till. Därför är det klokt att följa utvecklingen – utan att låta ordet ”pest” automatiskt väcka medeltida panik.

Källor: U.S. Embassy Moscow, 6.10.2026; CDC, 24.8.2026; WHO.

LATINSKA CITAT

Visst var romarna kloka!

Ja, det var de. Dessa citat, som används om inte dagligen så väldigt ofta, är alla skapade i det romerska imperiet.

Det romerska imperiet var en vagga för visdom och intellekt. Många av de ordspråk och citat som myntades under denna tid har överlevt århundradena och fortsätter att inspirera och ge oss insikter än idag. I denna artikel ska vi utforska några av de mest minnesvärda latinska citaten och deras betydelse.

Minnesvärda latinska citat

- "Carpe diem"
 - o Betydelse: Fånga dagen.
 - o Förklaring: Detta berömda citat av poeten Horatius uppmanar oss att ta vara på varje ögonblick och njuta av livet till fullo.
- "Veni, vidi, vici"
 - o Betydelse: Jag kom, jag såg, jag segrade.
 - o Förklaring: Dessa ord yttrades av Julius Caesar efter en snabb seger i krig. De symboliserar effektivitet och beslutsamhet.
- "Alea iacta est"
 - o Betydelse: Tärningen är kastad.
 - o Förklaring: Även detta citat kommer från Julius Caesar och sades när han korsade floden Rubicon med sin armé, och därmed startade ett inbördeskrig.
- "Errare humanum est"
 - o Betydelse: Att fela är mänskligt.
 - o Förklaring: Detta ordspråk påminner oss om att ingen är perfekt och att vi alla gör misstag.
- "Dum spiro, spero"
 - o Betydelse: Medan jag andas, hoppas jag.
 - o Förklaring: Detta citat uttrycker en känsla av

orubbligt hopp och uthållighet inför svårigheter.

- "Ad astra per aspera"
 - o Betydelse: Mot stjärnorna genom svårigheter.
 - o Förklaring: Detta citat, som ofta används som motto, betonar att framgång kräver ansträngning och att man måste övervinna hinder.
- "Memento mori"
 - o Betydelse: Kom ihåg att du ska dö.
 - o Förklaring: Detta citat är en påminnelse om livets förgänglighet och vikten av att leva i nuet.
- "Si vis pacem, para bellum"
 - o Betydelse: Om du vill ha fred, förbered dig på krig.
 - o Förklaring: Detta citat, som ofta tillskrivs Publius Flavius Vegetius Renatus, antyder att militär styrka kan vara nödvändig för att upprätthålla fred.
- "O tempora, o mores!"
 - o Betydelse: Vilka tider, vilka seder!
 - o Förklaring: Detta uttryck av Cicero används för att uttrycka oro eller missnöje med den rådande situationen.
- "Festina lente"
 - o Betydelse: Skynda långsamt.
 - o Förklaring: Detta citat, som tillskrivs kejsaren Augustus, uppmanar till ett balanserat tillvägagångssätt där man kombinerar snabbhet med noggrannhet.

- "Vox populi, vox Dei"
 - o Betydelse: Folkets röst, Guds röst.
 - o Förklaring: Detta citat uttrycker idén att den allmänna opinionen har en viss auktoritet eller giltighet.
- "Amor vincit omnia"
 - o Betydelse: Kärleken övervinner allt.
 - o Förklaring: Detta citat av Vergilius hyllar kärlekens kraft och dess förmåga att övervinna hinder.
- "Audere est facere"
 - o Betydelse: Att våga är att göra.
 - o Förklaring: Detta citat betonar vikten av att ta risker och agera för att uppnå sina mål.
- "De gustibus non est disputandum"
 - o Betydelse: Smaken är som baken, delad.
 - o Förklaring: Detta citat påminner oss om att smaken är subjektiv och att det är meningslöst att argumentera om den.

De latinska citaten ovan är bara ett litet urval av den visdom som det romerska imperiet har gett oss. Dessa ordspråk och citat fortsätter att vara relevanta än idag och ger oss värdefulla insikter om livet, kärleken, framgång och mycket mervärdefulla insights into life, love, success, and more.

INNEHÅLLET I VÅR TIDSKRIFT ÄR ANSVARSFULLT PRODUCERAT.
VI FÖLJER JOURNALISTREGLERNA.
Läs reglerna: <https://jsn.fi/sv/journalistreglerna-2/>

EVENEMANG

I DAG

SÖNDAGSPROMENAD

Hela Vasa promenerar i dag- söndagens succe fortsätter!

På söndag 4.10 kl. 10:00 samlas glada motionärer vid statyn på Salutorget för den populära söndagspromenaden. 10 kilometer genom vackra Vasa väntar, men takten bestämmer ni – ingen lämnas ensam och kortare sträcka går bra. Efteråt väntar gemensam kaffestund på egen bekostnad. Gratis, trevligt och öppet för alla. Samma tid även 11.10, 18.10, 25.10 och 1.11.

Källa: Evenemanget Sunnuntaikävely, arrangör Vaasan Kävelyklubi ry, Huovinkuja 9 D 2, Vasa.

ART CENTER TORNI

Färgexplosion i Tornet – Kimmo Laitinen intar Vasa!

Konsthösten i Vasa har fått en stjärna! Just nu fylls Art Center Torni på Stora-långgatan 66 av Kimmo Laitinens kraftfulla målningar. Upplev utställningen som pågår 15.9–25.10.2026 – helt gratis. Dörrarna står öppna tisdag till fredag kl. 12–18 och söndag kl. 12–16. Idag söndag kan du kliva in mellan 12 och 16 och låta färgerna tala. Missa inte höstens mest stämningsfulla konstpaus mitt i stan!

OKTOBER

FEST PÅ STADSHUSET

Seniorfest fyller stadshuset med glädje och gemenskap den 16.10

En eftermiddag med sång, musik och feststämning väntar när Seniorfesten ordnas i Vasa stadshus fredagen den 16 oktober 2026 klockan 13.00–15.00.

Evenemanget riktar sig till Vasas seniorer och erbjuder allsång, musikuppträdanden, dans, teater och festtal. Under tillställningen uppmärksammas även en person eller organisation som gjort betydande insatser för äldres välbefinnande. Besökarna bjuds dessutom på kaffe utan kostnad. Seniorfesten arrangeras av Vasa äldre-råd och pensionärsföreningarna med stöd av Vasa stads välfärds- och kultur-tjänster. Arrangörerna hoppas på en varm och minnesvärd mötesplats för stadens äldre invånare. Källa: Evenemang i Österbotten / Vasa äldre-råd

HELSINGFORS BOKMÄSSA 22-25.10.2026

Orden får huvudrollen på Bokmässan i Helsingfors

Språket står i centrum när Helsingfors Bokmässa samlar litteraturälskare i höst. Den 22–25 oktober 2026 fylls Mässcentrum i Helsingfors av författare, böcker och diskussioner – med nästan tusen program-punkter på schemat. Årets tema är Kieli / Språk / Language. Fokus ligger på språkets kraft, utveckling och betydelse. – från finskans framtid till flerspråkighet, översättning och världslitteratur. Även språkminoriteternas röster får större plats.

Mässan är Nordens största litteraturevenemang och lockade över 100 000 besökare 2025.

Tid: 22–25 oktober 2026. Torsdag–lördag kl. 10–20, söndag kl. 10–18. Plats: Helsingfors Mässcentrum. Källa: Messukeskus / Helsingfors Bokmäs-sa

FÖR ALLA DANSANTA Nu blir det dans – och kaffet ingår

VASA. Dansskorna får komma fram ur garderoben. På söndag 25.10 fortsätter höstens dansserie på Pensionärernas aktivitetscenter på Formansgatan 14 i Vasa. Mellan klockan 16 och 19 spelar orkester och välkomnar dansare i alla åldrar. Inträdet är 15 euro och inkluderar kaffe med bulle

– ett ganska bra argument för den som behöver en liten paus mellan danserna. Höstens danser fortsätter även 27 september samt 4 och 25 oktober, 8 och 22 november och 13 december. Här är det alltså fullt möjligt att både mot-ionera och fika på samma gång. Tid och plats: söndag 25.10.2026 kl. 16–19, Formansgatan 14, Vasa. Referens: Pohjanmaan tapahtumakalenteri.

RITZ

Krista och Mark firar finlandssvenskt liv på Ritz den 29 och 30.10.26

Krista Siegfriids och Mark Levengood tar showen ”How Lovely the Song Sounds” till Ritz-scenen. Föreställningarna är torsdagen den 29 oktober och fredagen den 30 oktober 2026 kl. 19.00. Biljetter 49,90 euro. Föreställningen är Finlandssvensk fest på scen: Lucia-krön, kräfte-fester, dialekter, sånger, skrätt och kanske en liten tår i ögonvrån. Duon firar sina rötter, nostalgi och allt som finsk-svenskar som bor utomlands saknar. Kvällen blir en varm och humoristisk upplevelse, där mygg inte behövs, men schnapps kan vara en del av upplevelsen. Referensinformation: netticket.fi.

NOVEMBER

YLE

Yle Live kommer till Vasa den 10 november

Yles nya fartfyllda scenföreställning kommer till Ritz i Vasa den 10 november. Det tvåspråkiga evenemanget kombinerar journalistik, humor, musik, teater och en titt bakom kulisserna på nyhetsarbetet. Föreställningen riktar sig särskilt till 15–19-åringar. Föreställningar ordnas klockan 13 och 19. Dagföreställningen är gratis för elever och kvällsbiljetten kostar 10 euro.

LITTFEST

Vasa litteraturfestival LITTFEST 12-14.11.2026

Litteraturfestivalen som ordnas i november, 12–14.11.2026, samlar igen namnkunniga författare i Vasa. Till LittFest kommer Monika Fagerholm, Kjell Westö, Kirsti Manninen (Enni Mustonen), Axel Åhman, Emmi Itäranta, Jessikka Aro och Tuomas Enbuske. Under hösten utlovas också bokcirklar före festivalen.

VASA STADSTEATER

Vierailu: Elämälle kiitos! Marion Rung 80v Juhlakiertue 13.11.26 klo 19

VAASABAROQUE

BLÄNDAD AV DÖD OCH KÄRLEK 13-15.11.2026

När barocken dansar tango – starka

känslor på scenen Italiensk tidig barock möter argentin-sk tango och nutida dans i det koreografiska total-verket Bländad av död och kärlek. Vasa Baroque och Carl Knif Company ger föreställningen i Helsingfors 13–14 november och i Vasa söndagen den 15 november kl. 17.00 på Ritz.

Koreografi och regi av Carl Knif, musikalisk planering av Kajsa Dahlbäck. På scenen syns sångarna Kajsa Dahlbäck och Erica Back, musiker med violin, bandoneón, luta, viola da gamba och cembalo samt dansarna Jonna Aaltonen, Carl Knif och Terhi Vaimala. Musik av Claudio Monteverdi, Barbara Strozzi och Astor Piazzolla samspelar med kropparnas uttryck kring existens, passion och förgänglighet. pe / fr 13.11 klo/kl. 19.00 Tanssin talo, Helsinki / Dansens hus, Helsingfors (Liput / biljet-ter: tanssintalo.fi) la / lö 14.11 klo/kl. 15.00 Tanssin talo, Helsinki / Dansens hus, Helsingfors (Liput / biljet-ter: tanssintalo.fi) su / sö 15.11 klo/kl. 17.00 @ Ritz, Vaasa / Vasa Föreställningen varar cirka 70 minuter och följs av artistdiskussion. Biljetter till Vasafö-reställningen via netticket. fi/vaasa-baroque-syksy-host-26, till Helsingfors via tanssintalo.fi. Källa: vaasabaroque.com

WASA TEATER

”Snöfall”-premiär 14.11.2026

Julmagin återvänder till Vasa. Ett ensamt barn, ett mystiskt brev och en värld där tomtarna behöver hjälp. När julfavoriten ”Snöfall” återvänder till Wasa Teater väntar en färgsprakande familjeföreställning – men bakom glittret finns också en berättelse om något mycket mänskligt. Det börjar med en önskan. Bild: Wasa Teater

RUSK

Rusk i Jakobstad: Kamarmusik mitt i mörkaste november – ”en smältugn för kreativitet”

17–21 november 2026 När rusk, regn och kolmörker härjar som värst, då tänder RUSK-festivalen sina ljus. Grundad 2013 av klarinettisten Christoffer Sundqvist och kompositören Sebastian Fagerlund. Sedan 2020 leds den av dirigenten Anna-Maria Helsing

UKRAINE PRESIDENT
Volodymyr Zelenskyy and Alexander Stubb Dis-
cussed a New Challenge: Additional Russian
Revenue From Oil Product Exports

10 October 2026 - 14:52

President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy had a phone call with President of Finland Alexander Stubb.

The Ukrainian leader thanked the President of Finland for the support package to help protect our skies and briefed him on Russia's latest attacks.

"We'll receive ammu-

nition for our F-16s in the coming days. This is what's currently enabling us to shoot down jet-powered "shaheds," Volodymyr Zelenskyy noted.

The leaders discussed a new challenge: additional revenue for Russia from oil product exports that can be used to finance further Russian aggression. Preparations for meetings are underway, and steps that could be useful

under the current circumstances are being coordinated.

Volodymyr Zelenskyy thanked Alexander Stubb for his support. The President of Ukraine underscored the importance of continuing joint efforts to protect people and limit Russia's ability to wage this horrific war.

Read more:
<https://www.president.gov.ua/en>

COPYRIGHT: The Presidential Office of Ukraine. All materials featured on this site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

VECKANS KONSTUPPLEVELSE

Albert Edelfelt
21.7.1854, Kiialan kartano, Porvoon mlk
18.8.1905, Haikko, Porvoon mlk
Ung kvinna i grått, cirka 1878
Finlands Nationalgalleris samling / Konstmuseet Ateneum
Bild: Finlands Nationalgalleri / Hannu Pakarinen

1984
EN ROMAN AV
George Orwell
Del 48

Han hade hoppats att få vara ensam en liten stund under lunchtimmen, men som oturen var framme föll den imbecilla Parsons ner bredvid honom, och svetten av hans svett nästan besegrade den lilla doften av stuvning, och fortsatte att prata om förberedelserna för Hatveckan. Han var särskilt entusiastisk över en papier-maché-modell av Storebrors huvud, två meter bred, som tillverkades för tillfället av hans dotters spiontrupp. Det förargliga var att Winston i sorlet av röster knappt kunde höra vad Parsons sade, och han var ständigt tvungen att be om att få göra om någon dum anmärkning. En gång fick han syn på flickan, som satt vid ett bord med två andra flickor längst bort i rummet. Hon tycktes inte ha sett honom, och han såg inte mer åt det hållet.

Eftermiddagen var mer uthärdlig. Direkt efter lunch kom ett känsligt och svårt arbete som

skulle ta flera timmar och krävde att allt annat lades åt sidan. Den bestod i att förfälska en serie produktionsrapporter från två år sedan på ett sådant sätt att en framstående medlem av det inre partiet, som nu befann sig under ett moln, misskrediterades. Det var sådant som Winston var bra på, och i mer än två timmar lyckades han helt och hållet stänga ute flickan från sina tankar. Då kom minnet av hennes ansikte tillbaka, och med det en rasan- de, outhärdlig längtan efter att få vara ensam. Innan han kunde vara ensam var det omöjligt att tänka ut denna nya utveckling. Ikväll var en av hans kvällar på Folkets hus. Han avnjöt ännu en smaklös måltid i matsalen, skyndade iväg till centret, deltog i en "diskussionsgrupps" högtidliga dumheter, spelade två partier bordtennis, svalde flera glas gin och satt en halvtimme och lyssnade på en föreläsning med titeln "Ingsoc i förhållande till schack". Hans själ vred sig av tristess, men för en gångs skull hade han

inte haft någon impuls att smita från sin kväll på centret. Vid åsynen av orden "Jag älskar dig" hade en önskan att hålla sig vid liv vällt upp inom honom, och att ta små risker verkade plötsligt dumt. Det var inte förrän tjugotre timmar senare, när han var hemma och låg i sängen – i mörkret, där man till och med var säker för TV-rutan så länge man var tyst – som han kunde tänka oavbrutet.

Det var ett fysiskt problem som måste lösas: hur skulle man komma i kontakt med flickan och få till ett möte. Han tänkte inte längre på möjligheten att hon kanske gillade någon slags fälla för honom. Han visste, att det inte var så, på grund av hennes omisskännliga upprördhet, när hon räckte honom sedeln. Tydligt hade hon blivit vettskrämd, och det kunde hon också vara. Inte heller hade han ens tanken på att avvisa hennes närmanden. För bara fem nätter sedan hade han övervägt att krossa hennes skalle med en kullersten. Men det hade ingen betydelse. Han tänkte på hennes nakna, ungdomliga kropp, som han hade sett den i sin dröm. Han hade föreställt sig henne som en dåre som alla de andra, med huvudet fyllt av lögn och hat och magen full av is.

HUMOR FÖR ETT- HUNDRA ÅR SEDAN

PUTTE VILL HA MEDICIN AV MORMOR

MAMMAN: ”Men Putte, varför vill du bara ha medicin av mormor och inte av mig?”
PUTTE: ”Jo, vet du mamma, mormors hand darrar så!”

MED EN MAN PÅ STRANDEN

Han: För en vecka sedan hade du ingen aning om att du nu skulle sitta på stranden med en man du inte alls kände.
Hon: Tja, det hade jag nog.
Han: Men lilla vän, du kände ju inte mig då.
Hon: Nej, men jag kände mig själv.

Astronomic picture of the week:

The spiral galaxy NGC 925 reveals cosmic pyrotechnics in its spiral arms where bursts of star formation are taking place in the red, glowing clouds scattered throughout it.

Credit:

KPNO/NOIRLab/NSF/AURA

Acknowledgements:

PI: M T. Patterson (New Mexico State University)

Image processing: Travis Rector (University of Alaska Anchorage), Mahdi Zamani & Davide de Martin

Creative Commons Attribution 4.0 International License

SÖKER RUM

Fru: Och dessutom skiner morgonsolen i det här rummet.
Rumssökare: Nå, det spelar ingen roll. Du kan se att det finns en rullgardin här.

SÖKER RUM

Men väggarna här är så tunna att du kan höra vad som sägs i lägenheten bredvid.
Fru: Ja, men du vet, herrn. Det bor några väldigt intressanta människor där.

SÖKER RUM

Fru: Och vårt hus ligger bara ett stenkast från tågstationen.
Rumsökare: Jag bryr mig inte om det. Jag kastar aldrig sten på tågstationer.

MAROCKANSK BERÄTTELSE

En arab åt bröd, ost och stekt kött. En katt kom jamande bredvid honom. Mannen kastade en bit bröd till den. Katten lukade på den, men åt den inte. Mannen kastade en bit ost till den. Katten åt den inte heller, den lukade bara på den. Sedan kastade mannen ett litet mynt till den och sa: — Gå och köp vad du vill ha.

HOROSKOP FÖR OKTOBER 2026

Väduren (21 mars - 19 april): Du känner dig djärv, Vädur! Men innan du börjar möblera om hela hemmet eller utmanar chefen på en dansduell, kom ihåg: lagom är bäst. Använd din energi klokt (kanske börja med att bara möblera om ett rum).

Oxen (20 april - 20 maj): Den här månaden handlar allt om mys. Oavsett om det är extra filter eller extra snacks, luta dig in i din bekvämlighetszon. Men försök att inte låta Netflix fråga ”Tittar du fortfarande?” fler än tre gånger på raken.

Tvillingarna (21 maj - 20 juni): Du jonglerar sociala planer som en cirkusartist, men var försiktig. Tvilling! Tappar du för många bollar kanske du råkar boka in två middagar på samma kväll. Tips: ta med snacks till båda!

Kräften (21 juni - 22 juli): Humörsvängningarna är starka, men det är också din förmåga att göra en kris till ett dramatiskt ögonblick. Kanalisera din inre såpoperastjärna och sätt lite färg på vardagen. Vem säger att handling av mat inte kan vara teatraliskt?

Lejonet (23 juli - 22 augusti): Du

är redo för rampljuset, Lejon! Men kom ihåg att även andra förtjänar att skina—utom på karaokekvällen, då kan du ta plats och sjunga som om du vore huvudakten på Madison Square Garden.

Jungfrun (23 augusti - 22 september): Listor, listor och fler listor. Men här är twisten: allt behöver inte planeras. Övriga dig själv i oktober genom att göra något spontant. Oroa dig inte, du kan fortfarande bocka av det på en checklista efteråt.

Vägen (23 september - 22 oktober): Oktober handlar om balans, Vägen, men det visste du redan. Kom bara ihåg att balans betyder lite tårta och grönkål. Njut av livets små godsaker utan skuldskänslor—det är just de där söta och salta stunderna som gör livet gott!

Skorpionen (23 oktober - 21 november): Du är alltid lite mystisk, Skorpion, och denna månad är din hemlighetsfulla sida på topp. Oavsett om du håller din Halloweenkostym hemlig eller undviker obekväma samtal, är ditt pokeransikte helt perfekt.

Skytten (22 november - 21 december): Äventyret kallar! Men kanske ska du hoppa över bungyjump och

istället utforska nya caféer. Din humor blir din bästa guide denna månad, så skratta åt det när du hamnar på ett kafé utan Wi-Fi.

Stenbocken (22 december - 19 januari): Du klättrar upp för framgångens berg, men oktober påminner dig om att ta en paus. Fira de små segrarna—som att äntligen organisera din strumplåda. Ja, det räknas!

Vattumannen (20 januari - 18 februari): Dina knäppa idéer blommar ut denna månad. Kanske är det dags att äntligen börja med den där udda hobbyn du funderat på—makramékrukor någon? Kreativiteten har inga gränser!

Fiskarna (19 februari - 20 mars): Din drömska sida går på högvarv, Fiskarna. Men försvinn inte alltför mycket in i dina fantasier, annars kanske du missar det där viktiga Zoom-mötet. Kanske dags att sätta några påminnelser (och se till att de inte bara handlar om dagdrömmar!).

Glad oktober på er—må era stjärnor stå rätt och era strumpor alltid ha en matchande par!

